

Alkotmánybíróság

Budapest
Donáti u. 35-45.
1015

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/1204-0/2014
Érkezett:	2014 JÚN 27.
Példány:	2
Melléklet:	2 x 3 + 1 db
Kezelőiroda:	<i>mm</i>

SZEGEDI KÖZIGAZGATÁSI ÉS MUNKAÜGYI BÍRÓSÁG	
1.	
Érk.	2014 JÚN 20
Példány:	4
Mell:	4 x 3
Az ügyiratsz.:	7427.805/2013.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott [redacted] - a
csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselőm, [redacted]
[redacted] útján – az Alkotmánybíróságról szóló 2011.
évi CL. törvény 27.§ alapján az alábbi

alkotmányjogi panasz indítvány

-t terjesztem elő:

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azt, mivel sérti az Alaptörvény XXIV. cikk 1. bekezdését és a XXVIII. cikk 1. bekezdését.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. A megsemmisíteni kért bírói döntés:

Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
7.K.27.809/2013/3.

Az ítélethozatal időpontja: 2014. 03. 25.

A jogerős ítélet kézhezvételének időpontja: 2014. 04. 18.

2. Az Alaptörvényben biztosított jog megnevezése:

Tisztességes eljáráshoz való jog

3. Az eljárás megindításának indoka:

A bíróság a hivatkozott eljárásban azt vizsgálta, hogy az alperes a tényállás-tisztázási kötelezettségének eleget tett-e, azonban e vizsgálódása közepette a felperes szakértő kirendelése iránti bizonyítási indítványát és a felperes tanúbizonyítási indítványát is elutasította annak ellenére, hogy a tényállás tisztázásához ezekre szükség lett volna. A bírói indokolás teljes mértékben figyelmen kívül hagyta felperes indítványait és az azok elrendelését

szükségessé tévő jogi érveket, azok érdemi vizsgálata nélkül döntött az alperesi álláspontot maximálisan támogató tényállási elemek és jogi érvek kiemelése és az ezekre alapozott döntés meghozatala mellett. Mivel az alperesi kérelemmel ellentétes döntés meghozatalát lehetővé tevő szükséges vizsgálatok lefolytatásának a lehetőségét sem engedélyezte, az erre vonatkozó bizonyítási indítványok szükségességét alátámasztó érvek vizsgálata és figyelembe vétele nem történt meg, és mindezzel az alperesi álláspont egyoldalú támogatása valósult meg, ezért felperes részéről sérült a tisztességes eljáráshoz való jog.

Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényege:

A Pp. (1952. évi III. tv.) 336/A. § (2) bekezdése alapján hivatalból indult közigazgatási eljárás esetére jogszabály kimondja, hogy a per alapjául szolgáló hatósági határozat tényállásának valóságát az alperesi közigazgatási szerv köteles bizonyítani, ha azt felperes vitássá teszi. A bizonyítási teher megfordításához azonban nem elegendő csak állítani a tényállás-megállapítási kötelezettség megsértését, a felperesnek hivatkozását alá is kell támasztania. Felperes hivatkozásának alátámasztására irányuló jogszerű és megalapozott, a jogvita elbírálása szempontjából döntő jelentőségű bizonyítási indítványait azonban a bíróság elutasította, mivel véleménye szerint alperes eleget tett a tényállás- tisztázási kötelezettségének. Az Alaptörvény fent hivatkozott cikkeiben megjelenő tisztességes eljáráshoz való jog polgári eljárásjog kontextusában azt jelenti, hogy a bírósági eljárás minden mozzanatában meg kell, hogy feleljen az alapelvi rendelkezéseknek. A Pp. I. fejezetében foglalt alapelvek értelmében biztosítani kell, hogy mindenki egyenlő és azonos esélyekkel vehessen részt az eljárásban, eszerint a tisztességes eljárás lényege, hogy minden fél azonos jogokat gyakorol és minden felet azonos kötelezettségek terhelnek. Biztosítani kell annak lehetőségét, hogy mindkét fél részletesen kifejtthesse jogi és ténybeli álláspontját, csatolhassa bizonyítékait, megismerhesse a másik fél beadványát, mindkét fél észrevételeket tehet, indítványokat terjeszthet elő, és ha ezek az alapelvek és feltételek teljesülnek, akkor a tisztességes eljáráshoz való jog nem sérül.

A Bíróság a fent hivatkozott ügyben nem tette lehetővé a felperes számára, hogy saját igazát bizonyíthassa, ennek lehetőségétől is megfosztotta a felperest, amivel sérült a felperes tisztességes eljáráshoz való joga.

Peres felek:

[redacted] szám alatti székhelyű gazdasági társaság
(Felperes)

NAV Dél-alföldi Regionális Vám- és Pénzügyőri Főigazgatóság 6724 Szeged, Csemegi u. 4.
szám (Alperes)

Tényállás:

A [redacted] forgalmi rendszámú tehergépkocsija nemzetközi közúti árufuvarozói tevékenység keretében 2013. július 16-án kilépésre jelentkezett a röszkei határkirendeltség teherforgalmában.

A kilépés során az átkelő területén, a kiléptetést megelőzően a Magyar Közút Nonprofit Zrt. Röszke KI mérőállomás összsúly- és tengelysúly mérlegelést végzett 19.03 órakor. A mérések eredményeit az RK-M-77210/2013. számú Mérési bizonylat és az RK-E-525/2013. számú Mérési jegyzőkönyv tartalmazza, melyek szerint a vontató 5. tengelyének tengelyterhelése a megengedett legnagyobb tengelyterhelésnél 3.830,- kilogrammal (38,3 %) nagyobb értéket mutatott. A mérési eredmények alapján a Magyar Közút Nonprofit Zrt. 286.893,- Ft. túlsúlydíj, míg az Alperes eljáró illetékes szerve 500.000,- Ft., azaz Ötszázezer forint közigazgatási bírság megfizetésére kötelezte Felperest.

A mérés eredményét Felperes jelen lévő képviselője, [redacted] gépkocsivezető nem fogadta el és a mérési jegyzőkönyv vonatkozó rovatába „Mérlegeléssel nem értek egyet kérem újra mérlegelni” bejegyzést alkalmazott.

A mérlegelésre vonatkozó aggályait és az ellenőrző mérésre vonatkozó kérését a gépjármű vezetője mind a mérőállomás jelen lévő dolgozója, mind a határkirendeltség eljáró tagjai részére kifejtette, de mindkét szerv részéről elutasították azt.

Az első mérlegelést követően a helyszínre megérkezett Felperes közelben lakó munkatársa, [REDAKTOR] is, aki szintén kérte mindkét szerv jelen lévő tagjaitól az ellenőrző mérlegelést, de az Ő kérését is figyelmen kívül hagyták.

Csupán az I. fokú közigazgatási határozat kihirdetését követően biztosított mind a vámhatóság, mind a Magyar Közút Nonprofit Zrt. lehetőséget az ellenőrző mérlegelésre, de akkor is csak oly módon, hogy a gépjárműnek újra be kellett állnia a mérlegelésre váró tehergépkocsi-sor végére.

Az ily módon lefolytatott ellenőrző mérlegelés során 2013. 07. 17-én 01.29 órakor az RK-M-77342/2013. számú Mérési bizonylat tanúsága szerint a mérlegelés valamennyi tengely terhelését a megengedett határértékeken belül állapította meg, tengelytúlterhelés nem állt fenn.

A két mérlegelés közt a gépjármű az átkelő területét mindössze a mérlegre vezető kamionsorba történő beállítás céljából és érdekében hagyta el, aminek kizárólagos oka, hogy a hatóságok kifejezetten nem tették lehetővé a soron kívüli ellenőrző mérlegelés elvégzését, a gépjárművet a várakozó sor végére állították. A gépjármű raktere az áru azonosságának biztosítása szempontjából a vámmal egyenértékű ún. engedélyezett feladói zárral volt ellátva, mely a fuvarozás alatt mindvégig sértetlen maradt. A sértetlen engedélyezett feladói zárral történt a teljes fuvarozás, a mérlegelés, majd az ellenőrző mérlegelést követő részkei kiléptetés és szerbiai beléptetés, amit azt a vonatkozó vám- és fuvarokmányok, mint közokiratok közhitelesen tanúsítják.

A két mérlegelés között a rakomány nem került megbontásra, az mindvégig az eredeti zárral maradt biztosítva.

Az ellenőrző mérés eredménye bebizonyította, hogy a gépjármű tengelyterhelése egyetlen tengely esetében sem haladta meg az előírt mértéket.

Az ügyben hozott bírói döntés: Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.K.27.809/2013/3. számú határozata.

4. Indokolás arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével:

Az alperesi kérelemmel ellentétes döntés meghozatalát lehetővé tevő szükséges vizsgálatok lefolytatásának a lehetőségét a bíróság nem engedélyezte, az erre vonatkozó bizonyítási indítványok szükségességét alátámasztó érvek vizsgálata és figyelembe vétele nem történt meg, és mindezzel az alperesi álláspont egyoldalú támogatása valósult meg, ezért felperes részéről sérült a tisztességes eljáráshoz való jog.

Az ítélet indokolása és felperes korábbi nyilatkozatainak és bizonyítási indítványainak szembeállításából látható a jogsérelem:

A Bíróság leszögezi, hogy: „a felperes részéről nem elegendő a bizonyítékok egyik körének vagy valamennyi bizonyítéknak a bizonyításra való alkalmasságát vitatni és azokból állítani a tényállás-megállapítási kötelezettség megsértését, hanem a bizonyítási teher megfordításához ezen hivatkozását alá is kell támasztania a felperesnek ahhoz, hogy azt követően alperest terhelje a tényállás valóságának bizonyítása”. Erre azonban az eljáró bíróság nem biztosított a felperes számára lehetőséget.

Felperes képviselője a 2013. 03. 18-i beadványában – arra nézve, hogy a járműszerelvény rakományát a mérlegelés után nem rakodták át – az alábbi bizonyítási indítványt tette (amit az eljáró Bíróság később elutasított):

[REDAKTOR] gépkocsivezető tanúkénti meghallgatása
[REDAKTOR] tanúkénti meghallgatása

- Magyar Közút Nonprofit Zrt. Részke kilépő oldalon az alábbi időpontokban mérlegelést végző dolgozóinak tanúkénti meghallgatása:

- első mérés időpontja: 2013. 07. 16. 19.03

- második mérés időpontja: 2013. 07. 17. 01.29

- RK-M-77342/2013. sz. Mérési bizonylat eredményei

- 4910000003512 sorszámú CMR dokumentum, mely bizonyítja, hogy a szállítmány bruttó súlya 22.4762,3 kg., a csomagolás palettában, tehát raklapon, zsugorfóliával rögzítve, összesen 34 raklap, darabonként 660,- kg., mely a kamion rakterében kézi erővel nem mozgatható

- beszerzés alatt álló szerb vámokmányok az eredeti magyar feladói zárral történő beléptetésről.

Mindezeket túl a 2014. 03. 25-én megtartott tárgyaláson felperes képviselője szóban szakértő kirendelése iránti kérelmet terjesztett a Bíróság felé arra vonatkozóan, hogy a két mérés közötti eltérő eredmény miből adódik, adódhattak-e abból, hogy a perbeli tengely az első mérésnél fel volt emelve, míg a második mérés esetében le volt engedve, továbbá a második mérés eredményei adódhattak-e rakományigazításból, továbbá a mérések körülményei okozhatták-e a mérések eredményeiben megmutatkozó különbséget.

Ez utóbbi bizonyítási indítvány benyújtását azzal indokolta, hogy azt, hogy a két mérés közti durva különbség okát nem mérési hiba okozta, azt alperesnek, mint közigazgatási hatóságnak az eljárása során minden kétséget kizáróan tisztáznia, feltárnia és bizonyítania kellett volna. Alperes a körülményeket tisztázó bizonyítás elől elzárkózott, s ennek jogi indokát az eljárás alatt sem tárta fel megnyugtató módon. Alperes nem végzett el minden tőle elvárható és részére a Ket.-ben előírt bizonyítási cselekményt annak érdekében, hogy a mérési hiba lehetőségét a döntését megalapozó eljárásában kiküszöbölje. Tevékenysége az alapeljárásban a formális meghallgatáson túl arra korlátozódott, hogy a mérlegjegy alapján kiszabja és bevételezze a bírságot, amivel a maga részéről elintéztetnek tekintette a közigazgatási hatósági eljárást.

Az eljáró bíróság indokolása szerint a közigazgatási hatóság „csak a döntéshozatalhoz szükséges mértékben köteles a tényállást feltárni. A nem releváns tényállási elem megállapításának hiányára alappal nem lehet hivatkozni” továbbá „a döntés előtt azokat a körülményeket, amelyekre a döntést alapozni kívánják, fel kell deríteni, azokat mérlegelni kell és a határozatban azt is indokolni kell, hogy mit, miként, miért úgy értékelt a hatóság, ahogy azt a határozat tartalmazza”. Felperesi álláspont szerint a bíróságnak az eljárásban azt kellett volna tisztáznia, hogy alperes teljes körűen eleget tett-e tényállás-felderítési kötelezettségének, és hogy teljes bizonyossággal kizárható-e, hogy az első mérés eredménye nem mérési vagy mérlegelési hibára vezethető vissza. Felperes a bíróság előtt is elfogadható módon bizonyítani tudta volna, hogy a járműszerelvénnyel a rakományt nem bontották meg, ezáltal és ettől függetlenül a rakományt nem igazították meg. A bíróság az erre vonatkozó bizonyítékokat nem tekintette relevánsnak, pedig ezek igazolták volna a második mérés kori rakomány-állapot változatlanosságát, és ezzel az első mérés körülményeiben meglévő hibára, vagy a műszer hibájára utalhattak volna. A bíróság szavaival „a jelen ügy szempontjából kizárólag az első alkalommal készült közúti ellenőrzési jegyzőkönyvnek van jelentősége, ezért a felperes alaptalanul hivatkozott a rakományigazítás hiányára, a szállítmányt igazoló CMR dokumentumra és a szerb okmányokra”. A bíróság megalapozatlan döntésétől eltérően itt két közokirat áll egymással szemben, hiszen nem csak az első mérés, de a második mérés eredményeit tartalmazó jegyzőkönyv is közokirat. A Pp. 195 § (6) bekezdése alapján közokirat esetében is van helye ellenbizonyításnak, amely jelen esetben többek között egy másik közokirat, valamint az a folyamat, melynek során a két mérés között a tehergépjármű és a rakomány változatlan állapotban maradt. Felperes az első mérlegelés eredményét tartalmazó közokirat valóságtartalmát nem kizárólag saját nyilatkozatára alapozva vonta kétségbe. Felperes erre tanúbizonyítást kívánt lefolytatni, amit azonban a bíróság nem engedélyezett.

A bíróság megállapítása szerint tehát bármekkora is lett volna az első mérés eredménye, bármily irracionális mértékű súlyadatokkal is szolgált volna, csak azt lehet figyelembe venni, a második mérést nem.

A bíróság álláspontja, az indítványok elutasításának indoka a következő: „az, hogy a felperes a mérőeszköz hitelességét, a mérés technológiai leírás szerinti elvégzését nem vitatta. Fentiekből logikailag következik, hogy amennyiben a mérést hiteles mérőműszerrel, a technológiai leírásoknak megfelelően végezték, úgy a mérés téves eredményre nem vezethet, a felperes ezen körülményekre figyelemmel a felperes szakértő kirendelése iránti bizonyítási indítványát elutasította”. „Az alperes helytállóan alapította a tényállást az első alkalommal készült mérési jegyzőkönyv, mint közokirat adataira. A bíróság a felperes tanúbizonyítási indítványát is elutasította, ugyanis az első alkalommal készült közúti ellenőrzési mérésről készült jegyzőkönyv a közigazgatási bíróság alapjául szolgáló tényállási elemeket megfelelően tartalmazza, ezért a tanúktól a mérés körülményeivel kapcsolatban releváns információ, tény nem várható.”

Felperes nem vitatta a mérőműszer hitelességét, sem azt, hogy nem a technológiai előírásnak megfelelően végezték el a mérést, azonban a hitelesség nem jelenti a mérőműszer pontosságát. Hiszen, ha a rakomány megbontására, átpakolására nem volt lehetőség a lezárt raktér, a rakomány emberi erővel nem mozgatható súlya, a megfelelő körülmények és egyéb tényezők miatt, akkor a két mérés közül valamelyiknek pontatlannak kellett lennie. Ha a bíróság álláspontja lenne elfogadható, akkor minden egyes eredménynek azonosnak kellene lennie. Egyéb esetben vagy:

- 1, a mért dologban következett be valamilyen változás, vagy
- 2, a mérés körülményei változtak, azaz szándékosan vagy akaratlanul befolyásolta valami vagy valaki az eredményt, vagy
- 3, a mérőműszer pontatlan.

A 2. és 3. körülmény nem képezheti a bíróság kivetése mellőzésének elvetését.

A jelen esetben a tehergépjármű azonos volt, a dologban semmilyen változás nem állt be, objektív okok miatt nem is állhatott be. Tehát vagy a mérés kapcsán történt valami, ami befolyásolta a mérési pontosságot, vagy a mérőműszer volt pontatlan. Ha csak minimális mértékben is változott a jármű mozgása a mérés során, a lassú átgurulás alatt kissé ráfékezett vagy akaratlanul is rágyorsított a sofőr, már hamis eredményeket produkálhat az adott tengelyre vonatkozóan a mérőeszköz. És ez nem érinti a mérésnek az azt végző személy által a technológiai előírások szerinti végzését, hiszen egy ilyen műveletet a mérést végző nem is észlelt sőt, sok esetben maga a fáradt gépkocsivezető sem, mégis a mérési eredmények nagyfokú pontatlanságát eredményezheti.

Tekintve, hogy a mért adatok minden realitást nélkülöztek, a gépkocsivezető azonnal ellenőrző mérést kért, és ellenőrző mérést kért a vámhatóság előtt is, amire lehetőség is lett volna (a kamionsofőrnek lehetősége van arra, hogy az ellenőrzést követően visszatolasson a mérlegre). Az eljáró hatóság nem engedélyezte az azonnali újramérést, mely döntést nem indokolt. A bírósági eljárás során Alperes ezt alátámasztó jogszabályi hivatkozása megtévesztő volt, de az eljáró Bíróság ezt sem értékelte az Alperes terhére. Az azonnali ellenőrző-mérés megmutathatta volna, hogy ténylegesen jók voltak-e az első mérés eredményei, illetve választ adhatott volna akár arra is, hogy mi okozta a jelentős eltérést. Az azonnali ellenőrző mérést az alperes lehetővé tehetné volna, erre minden lehetősége meg volt, és semminemű oka nem volt arra, hogy azt elutasítsa, hiszen magát a mérlegelés költségét a felperes természetesen megfizette volna, ahogy utóbb is megfizette. Alperes mégsem járult hozzá az ellenőrző mérés azonnali elvégzéséhez, s az eljárásban hivatkozik a két mérés közti időbeli eltolódásra, mint a második mérés körülményeinek változatlanosságát megkérdőjelező tényre. Álláspontunk szerint

Alperes álláspontja védelmében nem hivatkozhat olyan körülményre, amelyet maga idézve elő zárta el Felperest a bizonyítás elől, illetve az eljáró Bíróság mindezt nem értékelheti az Alperes javára.

Az ellenőrző mérés szerepe tehát rendkívül jelentős, annak irreleváns körülményként történő jellemzése megalapozatlan.

Felvetődik a kérdés, hogy amennyiben az első mérés eredménye során pld. 10 tonna helyett 1000 tonnát mér a mérleg, akkor sem teszi lehetővé Alperes az újramérést? És az utóbb elvégzett második mérés eredményét akkor sem veszi figyelembe, ragaszkodik az irreális mérési eredményhez? És ha ebben az esetben lehetővé teszi a második mérést, és ha figyelembe veszik annak eredményét, akkor azt mekkora eltéréstől teszi lehetővé és veszi figyelembe, és miért pont akkorától? És mely jogszabály alapján? És ez a jogszabály miért nem teszi lehetővé a jelen esetben történt újramérést ill. annak eredménye elfogadását? És mely jogszabály tiltotta meg a jelen esetben az újramérlegelést, mert az Alperes által hivatkozott jogszabály, mint utaltunk rá, nem.

Esetleg 1000 tonna túlsúly alapján bírságotják meg a 20 tonna raksúlyú kamiont?

A Pp. 3. § (4) bekezdése szerint a Bíróság a bizonyítási indítványhoz, illetve a bizonyítást elrendelő határozatához nincs kötve. A bíróság mellőzi a bizonyítás elrendelését, vagy a már elrendelt bizonyítás lefolytatását (kiegészítését, megismétlését), ha az a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen.

Fent kifejtettek alapján azonban látható, hogy a jogvita elbírálása szempontjából lényeges és szükséges tények eldöntésére vonatkoztak a Felperes bizonyítási indítványai, azok elutasításának ezért nem volt megfelelő alapja. A Bíróság nem biztosította Felperes részére, hogy a szakértő kirendelésére vonatkozó kérelme, és a tanúbizonyítás lefolytatása útján bizonyíthassa állításait és a második mérés adatainak a megtett útra vonatkozó hitelességét, továbbá a Bíróság saját megalapozatlan választását alapul véve minősített az eljárás szempontjából irányadónak egy közokiratot, egy azzal szemben álló másik közokirat tartalmát figyelmen kívül hagyva, s mindezt kellő módon alá nem támasztva. Mindezzel a Bíróság megsértette a Pp I. fejezetében foglalt alapelvek azon követelményeit, melyek szerint mindenki egyenlő és azonos esélyekkel vehet részt az eljárásban, minden fél azonos jogokat gyakorol és minden felet azonos kötelezettségek terhelnek, minden fél számára biztosítani kell annak lehetőségét, hogy csatolhassa bizonyítékait, indítványokat terjeszthessen elő. E követelmények megsértésével pedig sérült felperes Alaptörvényben rögzített tisztességes eljáráshoz való joga.

5. Jogorvoslati lehetőség közigazgatási határozat (a 2004. évi CXL. törvény 109. § (1) bekezdése szerinti) bírósági felülvizsgálata ellen a Pp. 340. §. (1) bekezdése alapján kizárt.

6. Jelen ügy kapcsán nincs folyamatban felülvizsgálati eljárás a Kúria előtt, illetve az ügyben nem kezdeményeztünk perújítást.

Kelt: 2014. június 12.

